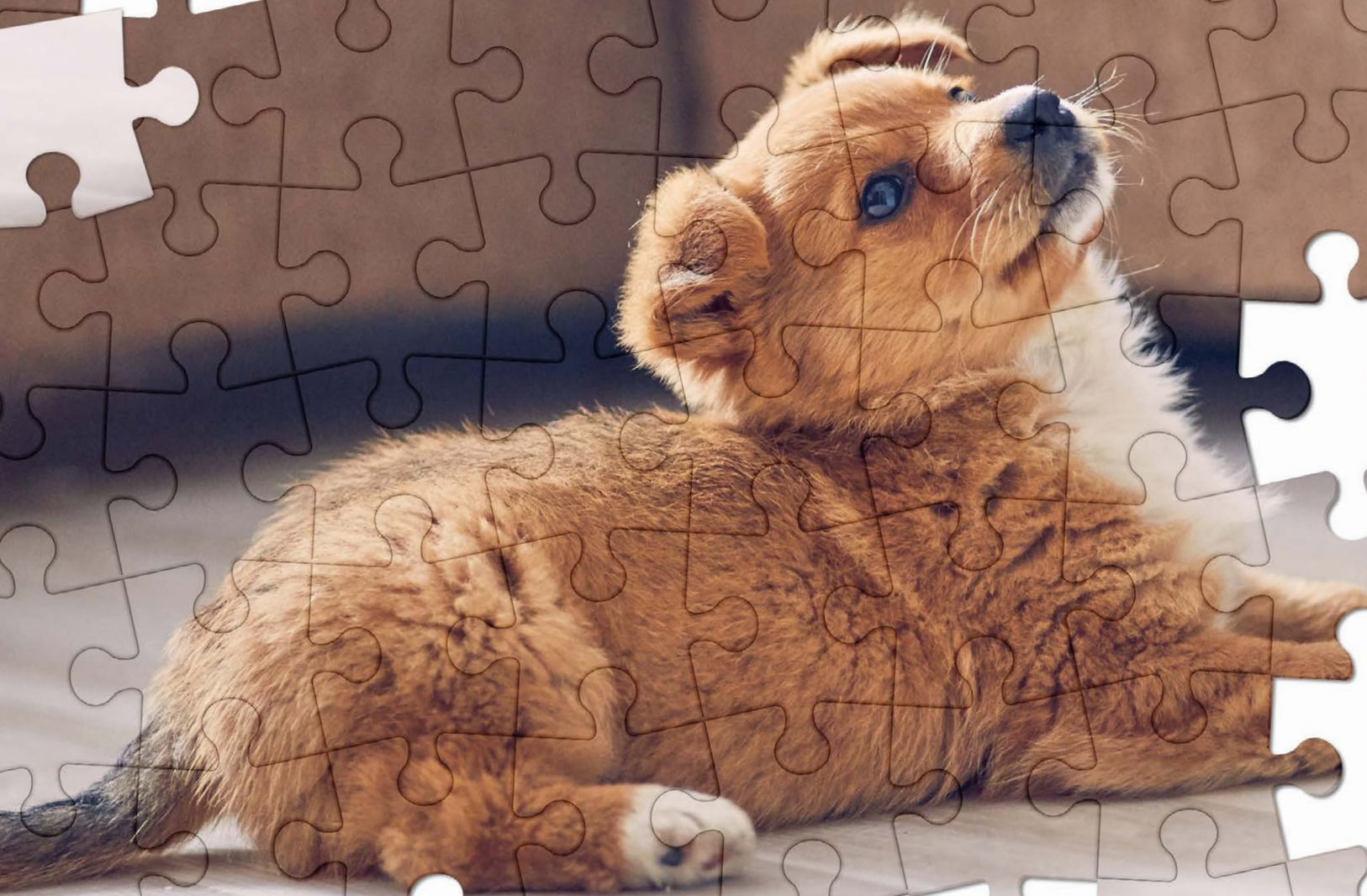

Je zult het totale plaatje moeten maken...

Puzzel

A large puzzle with a dog's paw visible in the bottom left corner. The puzzle pieces are light brown and dark brown. The dog's paw is light brown and white. The puzzle is on a light brown background.

Als trainer en gedragstherapeut komen er regelmatig mensen bij je met een hulpvraag die heel eenvoudig lijkt, en waarbij dan ook een eenvoudige oplossing wordt verwacht. Denk dan aan vragen als: ‘Mijn hond trekt, hoe zorg ik dat hij op mij let tijdens een wandeling?’ of ‘Mijn pup bijt mij en mijn kinderen, hoe kan ik dat stoppen?’ Zo zijn er veel verschillende vragen en problemen die zich lijken te concentreren op één soort gedrag, maar waarbij de oplossing zelden in één verandering zit. Sterker nog: meestal bestaan zowel het gedrag als de oplossing uit meerdere puzzelstukjes, die – als het even kan – in elkaar moeten passen.

Beschreven therapie is uitgevoerd door een gecertificeerde kynologisch gedragstherapeut (KGT), lid van de NVGH (Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden). De KGT heeft hiervoor een meerjarige opleiding gevolgd en moet - om lid te zijn van deze beroepsvereniging - jaarlijks bijscholingen volgen. Therapieën en trainingen zijn altijd gebaseerd op een uitgebreide anamnese aan de hand van een vragenlijst en gesprek(-ken) met de eigenaar. Geen situatie is hetzelfde en geen hond is hetzelfde. De hier beschreven therapie kan dus niet zomaar op andere situaties toegepast worden.

Een eigenaar hoopt dat ik hem één specifiek ding kan aandragen dat hij kan veranderen waardoor het gedrag van zijn hond verandert, stopt of verbetert. Echter, de keren dat dit lukt met slechts één verandering zijn op één hand te tellen. In de meeste gevallen dragen diverse factoren bij aan het gedrag van de hond en kan de oorzaak van het probleem net zo divers zijn: een hele puzzel dus.

Puppybijten

Om een voorbeeld te geven: puppybijten komt veel voor en kan verschillende oorzaken hebben. Of beter gezegd: het vergt een aanpak vanuit verschillende gezichtspunten. Allereerst kan de pup overmatig moe zijn door een tekort aan slaap gedurende de dag. Dan is dat een van de puzzelstukjes die gelegd moet worden. Dit betekent soms dat er weer opnieuw of soms voor het eerst moet worden gewerkt aan benchtraining om de pup te leren rust te pakken. Een ander puzzelstukje kan zijn dat de pup simpelweg niet voldoende kauw-speeltjes tot zijn beschikking heeft. Een tekort aan management op de momenten dat de pup veel van dit gedrag laat zien, speelt ook vaak mee. Ik hoor dan dat de pup veel bijt als het spitsuur is in het gezin, in de ochtend en 's avonds vlak voor het avondeten. Dit zijn in de regel momenten dat er weinig aandacht is voor de pup. Dan is het belangrijk dat hij op die momenten niet de mogelijkheid krijgt om zijn bijtgedrag te oefenen. Beperken door een bench of kamerkennel is dan een betere oplossing voor iedereen. Door hem in de bench dan ook wat uitdaging te geven in de vorm van een voerspeeltje zoals een Kong of snuffelmat creëer je een voldane pup en is het spitsuurmoment voor hem meteen een mooie manier om te ontspannen en kalm te worden.

Heftiger bijten dan bedoeld is

Soms bijt een pup omdat een eigenaar het bijten zelf onbewust aanmoedigt op andere momenten. Door wild te stoeien of trekspelletjes te doen die bijtgedrag uitlokken kan dit bij bepaalde rassen uitmonden in wat heftiger bijten, trekken en happen dan bedoeld. Dat een pup dan soms ernaast hapt en de eigenaar te pakken heeft is niet zo gek. In die gevallen is ander spel geschikter, en maken we een plan om de spelbehoefte van de pup en de eigenaar op een andere manier vorm te geven. En tenslotte kan het ook gewoon zo zijn dat de pup door zijn karakter sneller opgewonden raakt dan een andere pup en daardoor wat meer beperkt moet worden. Er is dus geen eenvoudig antwoord of één oplossing voor dit gedrag. De oplossing zal voor iedere pup weer anders moeten worden vormgegeven.

Het totale plaatje

Zo is er voor ieder probleemgedrag of gedrag dat de eigenaar als probleem ziet altijd een puzzel te maken. Voor iedere hond en iedere hulpvraag zal die een andere vorm hebben en bestaan uit verschillende puzzelstukjes. Waar dat voor de een misschien maar drie stukjes zijn, kunnen dat er voor een ander negen zijn. Aandachtspunt hierbij is dat je niet kunt kiezen om maar één van de puzzelstukjes aan te pakken als je een goed resultaat wilt hebben. Het is geen kwestie van kiezen wat je zelf gemakkelijk vindt, maar je zult het totale plaatje moeten maken. Anders blijft de puzzel incompleet en verandert er niet voldoende.

Ongeduldig van aard

Soms is dat best lastig; werken aan allemaal losse onderdelen om tot een eindresultaat te komen. Wij mensen zijn ongeduldig van aard en vaak niet zo goed in het belonen van kleine stapjes. En toch zijn die kleine stapjes een onmisbaar onderdeel bij de opvoeding van een hond. Honden hebben net als wij tijd nodig om te leren door

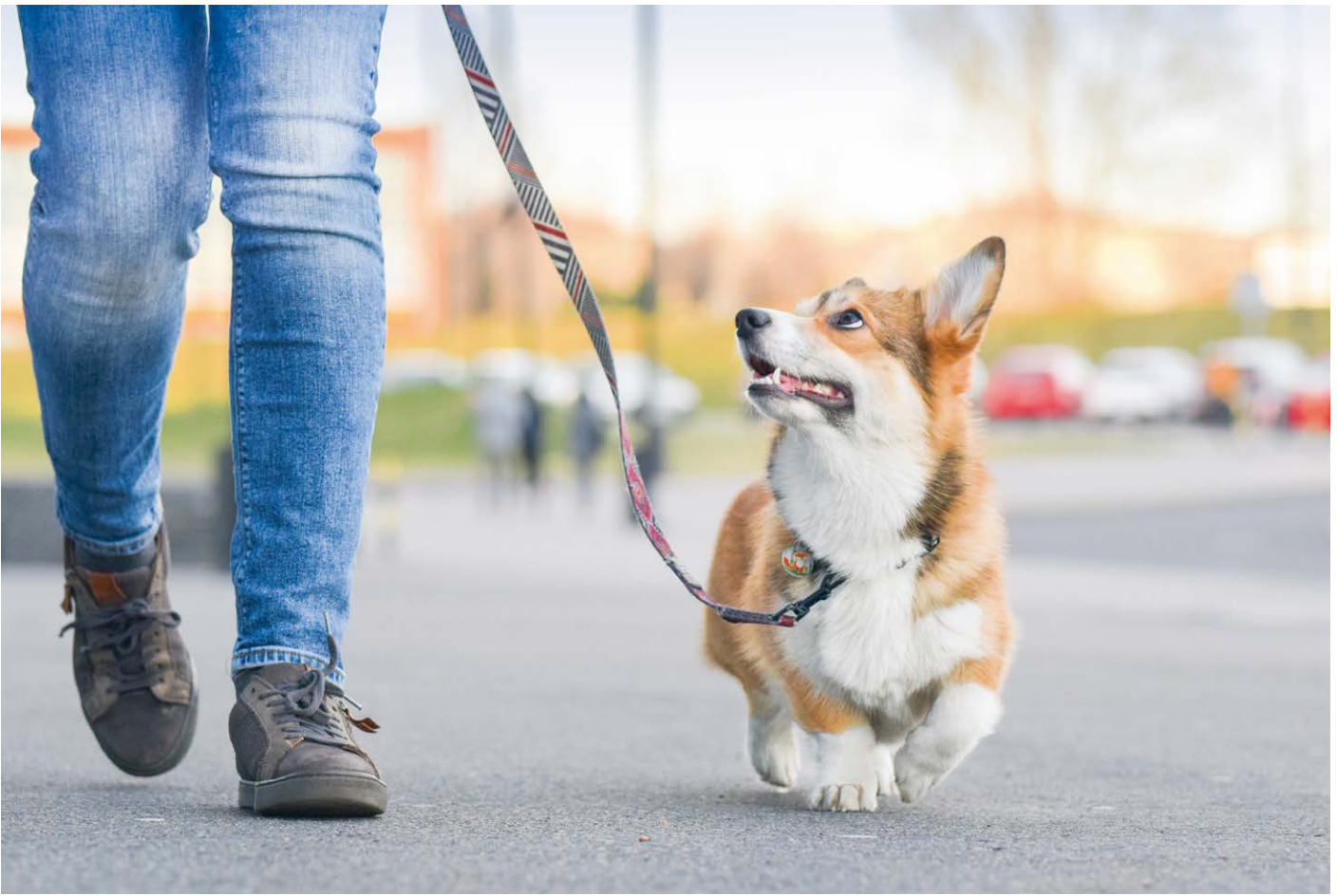
Het is voor een hond moeilijk te begrijpen wat je precies van hem verwacht, als je alleen het gedrag beloont dat je uiteindelijk graag ziet.

herhaling en oefening. Het is voor een hond heel moeilijk om te begrijpen wat je precies van hem verwacht als je alleen het gedrag beloont dat je uiteindelijk graag ziet. En toch is dat wat we vaak doen. Het is zeker geen kwade opzet van de meeste eigenaren, maar gewoon een stukje onwetendheid over hoe een hond nu eigenlijk leert.

In kleine stapjes naar een losse lijn

Vergelijk het maar met een kind dat leert lezen. Dat begint met het ABC leren; start dan met het maken van woorden; gaat door met het lezen van Nijntje en heel langzaam richting wat meer uitgebreide boeken. We verwachten dus niet dat een kind van vijf meteen een roman kan lezen, maar geven hem tijd om te oefenen en door herhaling te leren. Zo is het ook met onze honden. Die kunnen ook niet meteen dat hele moeilijke boek lezen. Ze leren door herhaling en oefening, dat trekken aan de lijn bijvoorbeeld niks oplevert. Dat druk op de lijn betekent stilstaan en dat geen druk op de lijn betekent dat ze vooruitkomen. Dat ze als ze

Op weg naar het mooie eindplaatje.

de baas aankijken veel beloning kunnen verwachten, die ze niet krijgen als ze alleen maar om zich heen kijken. En dat ze veel meer vrijheid krijgen als ze dichtbij de baas blijven in plaats van altijd maar het einde van de lijn op te zoeken. Door herhaling, oefening, veel beloofd worden voor dichtbij blijven, en door ze de kans te geven dit te leren in kleine stapjes waarbij ze steeds succes hebben, wordt het gedrag uiteindelijk routine en normaal. Als honden alleen beloofd zouden worden wanneer ze rustig met een losse lijn naast de baas lopen en nooit voor die stapjes die daar naartoe leiden, dan duurt het vele malen langer voor ze begrepen hebben dat dit het gedrag is dat de baas graag wil. En toch wordt er nog vaak zonder dat de hond dit ooit geleerd heeft, verwacht dat hij meteen rustig naast zijn baas loopt. Dat hij geurtjes negeert, andere honden en mensen die hij tegenkomt passeert zonder enige aandacht en nooit harder loopt dan het, voor een hond extreem langzame, tempo van zijn baas. Dit is simpelweg niet eerlijk en zorgt voor veel frustratie bij zowel hond als baas.

Mooi eindplaatje

Als we accepteren dat gewenst gedrag gevormd moet worden door herhaling, oefening en geduld en dat het belangrijk is om naar het totale plaatje te kijken, wordt

opvoeden en trainen van een hond veel leuker en eenvoudiger. Breek je training op in kleine stapjes. Wees tevreden met alles wat in de goede richting gaat en beloon dat ook veelvuldig. Verwacht niet dat je hond begrijpt wat je van hem verlangt als je niet eerst hebt uitgelegd wat je wilt. Laat je hond echt ongewenst gedrag zien? Zoek dan hulp om de puzzelstukjes die horen bij het oplossen van het probleem samen met een professional vorm te geven. Zo kun je samen tot een mooi eindplaatje komen. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

